

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 2 stycznia 2019 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. po rozpatrzeniu wniosku R. D. z dnia 4 maja 2018 roku odmówił mu prawa do renty socjalnej. W uzasadnieniu wskazano, że Komisja Lekarska ZUS orzeczeniem z dnia 20 grudnia 2018 roku ustaliła, iż skarżący jest całkowicie niezdolny do pracy od dnia 11 maja 2010 roku do dnia 31 grudnia 2012 roku i że całkowita niezdolność do pracy nie pozostaje w związku z naruszeniem sprawności organizmu powstałym przed ukończeniem 18 roku życia lub w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej – przed ukończeniem 25 roku życia lub w trakcie studiów doktoranckich lub aspirantury naukowej. Wobec powyższego brak jest podstaw do przyznania renty socjalnej.

(decyzja – k. 34 plik I załączonych do sprawy akt organu rentowego)

Odwołanie od w/w decyzji złożył pełnomocnik L. F. działając w imieniu ubezpieczonego R. D. wnosząc o jej zmianę. W uzasadnieniu wskazał, że zaskarżona decyzja została wydana bez uprzedniego dokonania wnikliwej analizy dokumentacji medycznej odwołującego się – R. D., a tym samym z ewidentnym naruszeniem obowiązującego prawa z pominięciem okoliczności mających istotne znaczenie dla rozpoznawanej sprawy.

(odwołanie – k. 3, pełnomocnictwo – k. 5-6)

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie podnosząc argumentację jak w zaskarżonej decyzji.

(odpowiedź na odwołanie – k. 7-7 verte)

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

R. D. urodził się w dniu (...).

(okoliczność bezsporna)

R. D. zakończył swoją edukację przed ukończeniem 18 roku życia, nie kontynuował nauki.

(oświadczenie – k. 20-20 verte plik I załączonych do sprawy akt organu rentowego)

Orzeczeniem z dnia 17 lipca 2018 roku (...) ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Ł. postanowił zaliczyć skarżącego do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności do dnia 31 lipca 2021 roku. Niepełnosprawność istnieje od 14 marca 2017 roku, zaś ustalony stopień niepełnosprawności datuje się od 2 maja 2018 roku.

(orzeczenie – k. 20-21 plik II załączonych do sprawy akt organu rentowego)

W dniu 4 maja 2018 roku wnioskodawca działając poprzez swojego pełnomocnika L. F. złożył do ZUS wniosek o ustalenie prawa do renty socjalnej.

(wniosek – k. 1-4 plik I załączonych do sprawy akt organu rentowego)

Orzeczeniem Lekarza Orzecznika ZUS z dnia 2 sierpnia 2018 roku stwierdzono, że R. D. jest całkowicie niezdolny do pracy do dnia 30 września 2019 roku. Data powstania całkowitej niezdolności do pracy: 22 marca 2017 roku. Badaniem lekarskim rozpoznano: schizofrenię paranoidalną. Jednocześnie wskazano, że całkowita niezdolność do pracy nie pozostaje w związku z naruszeniem sprawności organizmu powstałym przed ukończeniem 18 roku życia lub w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej – przed ukończeniem 25 roku życia lub w trakcie studiów doktoranckich lub aspirantury naukowej.

(orzeczenie – k. 27-27 verte plik I załączonych do sprawy akt organu rentowego, opinia lekarska – k. 15-17 plik II załączonych do sprawy akt organu rentowego)

W dniu 24 sierpnia 2018 roku odwołujący działając przez swojego pełnomocnika złożył sprzeciw od ustalenia przedstawionego w punkcie 1 orzeczenia lekarza orzecznika.

(sprzeciw – k. 19 plik II załączonych do sprawy akt organu rentowego)

Komisja lekarska ZUS orzeczeniem z dnia 20 grudnia 2018 roku stwierdziła, że wnioskodawca jest całkowicie niezdolny do pracy do dnia 31 grudnia 2021 roku. Data powstania całkowitej niezdolności do pracy: 11 maja 2010 roku. Badaniem lekarskim rozpoznano: schizofrenię paranoidalną. Całkowita niezdolność do pracy nie pozostaje w związku z naruszeniem sprawności organizmu powstałym przed ukończeniem 18 roku życia lub w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej – przed ukończeniem 25 roku życia lub w trakcie studiów doktoranckich lub aspirantury naukowej.

(orzeczenie – k. 33-33 verte plik I załączonych do sprawy akt organu rentowego, opinia lekarska – k. 35-37 plik II załączonych do sprawy akt organu rentowego)

Z punktu widzenia psychiatrii u skarżącego rozpoznano jednostkę chorobową określaną schizofrenią paranoidalną. Zaburzenia istniejące u R. D. powodują, że z przyczyn psychiatrycznych jest on osobą całkowicie niezdolną do pracy okresowo do 31.12.2021 r. Odwołujący ma stwierdzoną schizofrenię paranoidalną, a rozpoznanie jest potwierdzone podczas pobytu szpitalnego w S. w dniach 22.03.2017 r. do 12.04.2017 r. Schizofrenia jest całościowym i poważnym zaburzeniem czynności psychicznych, wpływa również na funkcjonowanie społeczne, w tym na zawodowe uczestnictwo w postępowaniu. Występujące objawy negatywne obserwowane podczas badania oraz opisywane już wcześniej przez lekarzy leczących, w istotny sposób wpływają na możliwości psychomotoryczne badanego i istotnie ograniczają mu możliwość pracy, zarówno zgodnej z wykształceniem, jak i po przekwalifikowaniu się. Nie bez znaczenia jest też wpływ stosowanych leków, na obniżenie możliwości zarobkowania - leki te są jednak niezbędne, a badany będzie je przyjmował prawdopodobnie do końca życia. Wszystko to razem powoduje całkowitą niezdolność do pracy. Powinna ona być okresowa, ponieważ pomimo nieuleczalności choroby, stan badanego może ulegać zmianie i teoretycznie jest możliwe uzyskanie np. częściowej niezdolności do pracy.

Niezdolność do pracy nie powstała z powodu naruszenia sprawności organizmu, które powstało przed ukończeniem 18 roku życia albo w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej przed ukończeniem 25 roku.

Rozpoznanie schizofrenii paranoidalnej u wnioskodawcy postawiono w 2017 r. Jak wynika z analizy akt sprawy pierwsze symptomy chorobowe pojawiały się w 2016 r. Skarżący miał też wcześniej kontakt z psychoterapeutą - pierwsze spotkanie w dniu 11.05.2010 r. Zgłaszane wówczas objawy nie były typowe dla procesu schizofrenicznego, jednak można uznać je za pewien stan prodromalny późniejszej choroby psychicznej. Idąc tym tropem można uznać, że niezdolność do pracy rozpoczęła się w dniu 11.05.2010r. Początkowo niezdolność ta z pewnością nie była całkowita, tylko częściowa - trudno to jednak określić precyzyjnie. Niezależnie od tego uznając datę powstania niezdolności do pracy na dzień 11.05.2010r. (najwcześniejszy dzień mający potwierdzenie w dokumentacji), to i tak nie powstała ona przed 18 rokiem życia.

(pisemna opinia biegłego z zakresu psychiatrii – k. 20-25)

Sąd Okręgowy dokonał następującej oceny dowodów:

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie powołanych dokumentów znajdujących się w aktach sprawy i załączonych do niej aktach rentowych, a także na podstawie opinii biegłego właściwego z punktu widzenia schorzenia wnioskodawcy tj. psychiatry.

Warto zauważyć, iż dowód z opinii biegłego ma szczególny charakter, a mianowicie w myśl art. 278 § 1 k.p.c. korzysta się z niego w wypadkach wymagających wiadomości specjalnych. Takich wiadomości, to jest specjalistycznej wiedzy

medycznej wymaga opis rodzaju występujących schorzeń, stopnia ich zaawansowania i nasilenia, związanych z nimi dolegliwości stanowiących łącznie o zdolności do wykonywania zatrudnienia lub jej braku

Sąd, oceniając zgromadzony materiał dowodowy, w pełni uznał wartość dowodową opinii powołanego w sprawie biegłego. W ocenie Sądu złożona do sprawy opinia nie zawiera żadnych braków i wyjaśnia wszystkie okoliczności istotne dla rozstrzygnięcia sprawy. Biegły wydał opinię po przeprowadzeniu stosownego badania i analizie dostępnej, złożonej dokumentacji lekarskiej wnioskodawcy, w tym przedstawionych wyników i wywiadu lekarskiego. Zdaniem Sądu, opinia biegłego jest rzetelna, sporządzona zgodnie z wymaganiami fachowości i niezbędną wiedzą w zakresie stanowiącym jej przedmiot, a wynikające z niej wnioski są logiczne i prawidłowo uzasadnione.

Podnieść przy tym należy, że zarówno organ rentowy jak i wnioskodawca wezwani do złożenia ewentualnych pytań do biegłego i złożenia ewentualnych wniosków dowodowych nie kwestionowali treści opinii i nie składali do niej zastrzeżeń. Brak więc było podstaw do podważania wniosków z niej płynących.

Mając na uwadze powyższe, Sąd ocenia zaś wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału. Taka ocena, dokonana została na podstawie przekonań sądu, jego wiedzy i posiadanego doświadczenia życiowego, w jego ocenie uwzględniała wymagania prawa procesowego oraz reguły logicznego myślenia, według których sąd w sposób bezstronny, racjonalny i wszechstronny rozważył materiał dowodowy jako całość, dokonał wyboru określonych środków dowodowych i - ważąc ich moc oraz wiarygodność - odniósł je do pozostałego materiału dowodowego (por. wyrok SN z 10.06.1999 r. II UKN 685/98, OSNAPiUS 2000 nr 17, poz. 655).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie nie jest zasadne i jako takie podlega oddaleniu.

Zgodnie z art. 4 ustawy z dnia 27 czerwca 2003 roku o rencie socjalnej (Dz.U.2020.0.1300 t.j.) renta socjalna przysługuje osobie pełnoletniej całkowicie niezdolnej do pracy z powodu naruszenia sprawności organizmu, które powstało:

- 1) przed ukończeniem 18. roku życia,
- 2) w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej – przed ukończeniem 25. roku życia,
- 3) w trakcie kształcenia w szkole doktorskiej, studiów doktoranckich lub aspirantury naukowej.

Osobie, która spełnia w/w warunki przysługuje: renta socjalna stała – jeżeli całkowita niezdolność do pracy jest trwała oraz renta socjalna okresowa – jeżeli całkowita niezdolność do pracy jest okresowa. Renta socjalna okresowa przysługuje przez okres wskazany

w decyzji jednostki organizacyjnej Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, zwanego dalej Zakładem.

Jak dalej stanowi art. 5 ust. 1 powołanej ustawy ustalenia całkowitej niezdolności do pracy dokonuje lekarz orzecznik Zakładu, zwany dalej „lekarzem orzecznikiem”, na zasadach i w trybie określonych w ustawie z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Ustawa z dnia 27 czerwca 2003 roku o rencie socjalnej w art. 15 wskazuje, że w sprawach nieuregulowanych w ustawie stosuje się odpowiednio: art. 12–14, art. 61, art. 78–81, art. 93 ust. 2, art. 98, art. 100 ust. 1 i 2, art. 101, art. 102 ust. 1, art. 104 ust. 4, art. 107, art. 114, art. 116 ust. 1b i 2, art. 118 ust. 1–5, art. 119 ust. 1, art. 121, art. 122 ust. 1, art. 126, art. 128, art. 129 ust. 1, art. 130 ust. 1, art. 133–135, art. 136a i art. 138–144 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz przepisy wydane na podstawie art. 128a tej ustawy, przy czym kwotę wolną od potrąceń i egzekucji ustala się według zasad określonych dla renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy oraz art. 80–82 i 84 ust. 6 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych.

Jak stanowi art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U.2020.o.53 t.j.) niezdolną do pracy w rozumieniu ustawy jest osoba, która całkowicie lub częściowo utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu. Zgodnie z ust. 2 powołanego przepisu całkowicie niezdolną do pracy jest osoba, która utraciła zdolność do wykonywania jakiegokolwiek pracy.

Przy ocenie stopnia i przewidywanego okresu niezdolności do pracy uwzględnia się: stopień naruszenia sprawności organizmu oraz możliwości przywrócenia niezbędnej sprawności w drodze leczenia i rehabilitacji, możliwość wykonywania dotychczasowej pracy lub podjęcia innej pracy oraz celowość przekwalifikowania zawodowego, biorąc pod uwagę rodzaj i charakter dotychczas wykonywanej pracy, poziom wykształcenia, wiek i predyspozycje psychofizyczne (art. 13 ust. 1).

Oceny niezdolności do pracy, jej stopnia oraz ustalenia: daty powstania niezdolności do pracy, trwałości lub przewidywanego okresu niezdolności do pracy, związku przyczynowego niezdolności do pracy lub śmierci z określonymi okolicznościami, trwałości lub przewidywanego okresu niezdolności do samodzielnej egzystencji, celowości przekwalifikowania zawodowego dokonuje w formie orzeczenia lekarz orzecznik Zakładu, zwany dalej "lekarzem orzecznikiem" (art. 14 ust. 1).

Podkreślić należy, że norma prawna wynikająca z art. 4 ust. 1 ustawy o rencie socjalnej dotyczy zarówno sytuacji, gdy całkowita niezdolność do pracy powstała równocześnie z naruszeniem sprawności organizmu, jak i wtedy, gdy całkowita niezdolność do pracy powstała w okresie późniejszym (por. uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z 13 czerwca 2007 r., II UK 259/06, niepublikowany). Podkreślenia wymaga to, że w okresach przewidzianych w art. 4 ust. 1 pkt 1-3 musi dojść do naruszenia sprawności organizmu, „z powodu” którego dochodzi ostatecznie do całkowitej niezdolności do pracy, co oznacza, że całkowita niezdolność do pracy musi być spowodowana (pozostawać w związku przyczynowym z naruszeniem sprawności organizmu, które powstało w okresach wymienionych w art. 4 ust. 1 pkt 1-3 ustawy. Do nabycia prawa do renty socjalnej istotne jest zatem to, aby przyczyny naruszenia sprawności organizmu osoby ubezpieczonej, tj. choroby powodujące całkowitą niezdolność do pracy powstały nie później niż w okresach wymienionych w art. 4 ust. 1 pkt 1-3 ustawy o rencie socjalnej (por. wyrok z 14 maja 2009 r., I UK 346/08, OSNP 2011 nr 1-2, poz. 18).

W rozpoznawanej sprawie przedmiotem sporu była data naruszenia sprawności organizmu u wnioskodawcy, która spowodowała całkowitą niezdolność do pracy. Organ rentowy uznał bowiem, że całkowita niezdolność do pracy skarżącego nie pozostaje w związku z naruszeniem sprawności organizmu powstałym przed ukończeniem 18 roku życia lub w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej – przed ukończeniem 25 roku życia lub w trakcie studiów doktoranckich lub aspirantury naukowej.

Sąd na podstawie zebranego materiału dowodowego, a w szczególności opinii biegłego z zakresu psychiatrii ustalił, że niezdolność do pracy wnioskodawcy nie powstała z powodu naruszenia sprawności organizmu, które powstało przed ukończeniem 18 roku życia albo w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej przed ukończeniem 25 roku. Diagnozę w postaci rozpoznania u skarżącego schizofrenii paranoidalnej postawiono w 2017 roku, zaś symptomy wskazanej choroby pojawiały się w 2016 roku. Warto zauważyć, iż do pierwszego kontaktu odwołującego z psychoterapeutą doszło w dniu 11 maja 2010 roku. Datę tą można uznać za rozpoczęcie niezdolności do pracy, jednak precyzyjne określenie czy miała ona charakter całkowity czy też częściowy jest bardzo trudne. Abstrahując jednak od powyższego nawet przy uznaniu daty powstania niezdolności do pracy wnioskodawcy na dzień 11.05.2010 roku, owe naruszenie nie powstało przed ukończeniem przez niego 18 roku życia.

Sąd uznał, że opinia biegłego z zakresu psychiatrii jest merytoryczna i rzetelna, sporządzona zgodnie z wymaganiami fachowości i niezbędną wiedzą w zakresie stanowiącym jej przedmiot. W sprawie nie pojawiły się argumenty, które mogłyby budzić wątpliwość Sądu, co do jednoznaczności wskazanej opinii.

Rozpoznane u wnioskodawcy schorzenia w postaci schizofrenii paranoidalnej powodują u niego całkowitą niezdolność do pracy, która powstała w okresie późniejszym niż wymienione w art. 4 ustawy z dnia 27 czerwca 2003 roku o rencie socjalnej.

Mając powyższe na uwadze, zaskarżona decyzja odmawiająca wnioskodawcy prawa do renty socjalnej jest prawidłowa. Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił zatem odwołanie, orzekając jak w sentencji wyroku.